

[Landbrugsministeren]

I lovforslaget stilles der derfor forslag om, at der tillige kan ydes statstilskud til nedbringelse af renteudgifter, den enkelte jordbruger har påtaget sig i forbindelse med investeringer i mekaniske vandingsanlæg. Desuden stilles der forslag om, at der kan ydes tilskud til de jordbrugere, der ikke selv har foretaget investeringer i driftsbygninger, men i stedet har købt driftsbygninger i forbindelse med, at de første gang har erhvervet en jordbrugsbedrift. Der stilles endvidere forslag om, at det gældende fradrag på 150.000 kr. i tilskudsgrundlaget efter lovens §§ 4 og 5 nedsættes til 100.000 kr. Det foreslås, at ændringerne tillige skal finde anvendelse på allerede indgivne ansøgninger. Endvidere foreslås det, at der indsættes en bestemmelse om, at tilskud under i alt 1.500 kr. ikke udbetales. Merudgiften ved forslagene skønnes at andrage i alt 471 mill. kr. Som følge heraf og for at kunne imødekomme de ansøgninger, der opfylder de gældende tildelingskriterier, foreslås lovens beløbsramme forhøjet fra 450 mill. kr. til 1.071 mill. kr.

Loven administreres af statens jordlovsudvalg med bistand af I/S Datacentralen. Det er hensigten, at den foreslåede lovændring fortsat skal administreres således.

Det må forventes, at ændringsloven vil medføre øgede administrationsudgifter og herunder behov for en mindre forlængelse af de midlertidige stillinger, der blev godkendt ved finansudvalgets aktstykke nr. 558/1980.

I øvrigt henvises til lovforslagets bemærkninger.

Med disse bemærkninger anbefaler jeg lovforslaget til det høje tings hurtige og villige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Tredje behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om tilskud til fiskerikonsulentvirksomhed.

(Lovforslag nr. L 69. Fremsat 11/11 80. Første behandling 25/11 80. Betænkning 17/12 80. Anden behandling 14/1 81).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 98 stemmer mod 20.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning.

[Af Annelise Gotfredsen (KF) og Arne Christiansen (V) m. fl.].

(Lovforslag nr. L 98. Fremsat 2/12 80).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Energiministeren (Poul Nielson):

Lov om elforsyning, der trådte i kraft i januar 1977, har til formål at sikre, at landets elforsyning tilrettelægges og gennemføres med sigte på den mest hensigtsmæssige indpasning i landets samlede energiforsyning. Loven er således gennem bevillingssystemet udtryk for samfundets interesse i større indseende med elforsyningen og i at sikre forsyningerne, rationel anvendelse af energien og en prioritering, ikke mindst af energiinvesteringerne inden for samfundsokonomien som helhed . . .

Formanden:

Der er lidt mange samtaler, bl. a. rundt om kommissæren. Kan vi ikke få lidt ro?

Energiministeren (Poul Nielson):

Elforsyningslovens bevillingssystem indebærer bl. a., at elforsyningsvirksomhed fra anlæg over en vis størrelse kun må udøves efter bevilling. Desuden skal bevillingshaverens beslutning om iværksættelse af anlægsarbejder over en vis størrelse godkendes. Herved sikres den styring af elforsyningen til og i Danmark, som er et af lovens hovedformål. Hertil kommer, at samfundets indseende med

[Energiministeren]

elforsyningen må anses for at være en klar forudsætning for de særlige – det vil sige særlig fordelagtige – henlæggelses- og afskrivningsregler for elforsyningsvirksomheder, som kontrollen med elprisfastsættelsen bl. a. bygger på.

Det fremsatte lovforslag, vi her diskuterer, bryder radikalt med det ved loven etablerede styringssystem ved at begrænse styringsmuligheden til alene at omfatte anlægsarbejder, der iværksættes her i landet. Såfremt danske elforsyningsvirksomheder uden tilladelse kunne investere i udenlandske produktionsanlæg, ville f. eks. kontrollen med beslutninger om iværksættelse af anlægsarbejder blive stærkt reduceret – med den virkning, at muligheden for at sikre en tilstrækkelig udbygning af den hjemlige elforsyning mindskes tilsvarende. Styringssystemet ville blive illusorisk, og det ville selvfølgelig aktualisere hele spørgsmålet om samfundets indseende i øvrigt med elforsyningsselskabernes styring.

Jeg kan i denne forbindelse erindre om, at elselskabernes struktur ved drøftelserne i folketinget i 1976 forud for den nuværende lovs vedtagelse var genstand for en ganske indgående diskussion. Imidlertid blev det ved fremsættelsen af loven klargjort, at der ikke hermed var planer om at gribe ind i den bestående ejer- og organisationsstruktur. Samtidig blev det tilkendegivet, at man fra regeringens side var positivt indstillet over for de strukturtilpasninger, der finder sted lokalt, regionalt og på landsbasis, samt at man fandt det af betydning, at man især på distributionsområdet planlægger i nøje sammenhæng med den kommunale planlægning i øvrigt. I det hele taget var det forudset, at den kommunale indflydelse i elsektoren skulle stige.

Jeg kan tilføje, at jeg har modtaget en redegørelse fra en arbejdsgruppe nedsat af Foreningen af kommunale Elværker og Kommunernes Landsforening vedrørende bl. a. styrelsesforholdene inden for Elsamområdet. Heri anføres bl. a., at den direkte kommunale indflydelse i de 7 kraftværker i Elsam er meget forskellig, spændende fra vedtægtsmæssigt flertal til en meget begrænset indflydelse, samt at selv meget indgribende beslutninger af betydning for det enkelte kraftværk vil kunne træffes i Elsams bestyrelse mod vedkommende kraftværks ønske.

Det fremsatte lovforslag kommer i kølvandet på den debat, som regeringens forhåndstilkendegivelse over for Elsam i anledning af en forespørgsel fra Elsams ledelse om eventuel deltagelse med en fjerdedel i det planlagte kernekraftværk i Brokdorf har givet anledning til. Regeringen har i denne forbindelse givet udtryk for, at den bl. a. under henvisning til den vedtagne beslutningsprocedure for spørgsmål om anvendelse af kernekraft ikke for nærværende er sindet at imødekomme en eventuel ansøgning fra Elsam om tilladelse til at deltage i det projekt. Regeringen har således ikke behandlet en ansøgning fra Elsam og følger heller ikke givet afslag på Elsams eventuelle ønske om at foretage en investering i sådan et udenlandsk kraftværk, men har alene tilkendegivet regeringens almindelige holdning til spørgsmålet.

I en drøftelse med Elsams ledelse har jeg tilkendegivet samme holdning som svar på et spørgsmål om, hvorvidt dette også ville gælde i det tilfælde, hvor Elsam går ind med en form for forskudsfinansiering, altså en investeringslignende forskudsfinansiering, i tilknytning til en aftale om fast aftagning af en vis tilsvarende andel af den af værket producerede strøm.

Anderledes vil det imidlertid stille sig, hvis der er tale om en normal aftale om køb og udveksling af elektricitet. Regeringens tilkendegivelse er følgelig helt uden konsekvenser for elleverancerne fra Norge og Sverige og også Tyskland i henhold til de eksisterende udvekslingsaftaler og den måde, det hidtil er foregået på.

Jeg kan tilføje, at deltagelse eller investering i et udenlandsk kraftværk med henblik på levering af elektricitet til Danmark vil kræve energiministerens godkendelse efter elforsyningslovens § 5. Derimod kræver en normal aftale om køb af elektricitet fra udlandet, forudsat at import af elektricitet er omfattet af det pågældende elværks bevilling, ikke særskilt godkendelse. Bevillingssystemet dækker jo produktion lige så vel som import og eksport af strøm, og man må se på, hvilken bevilling det enkelte værk har.

Behandlingen af en eventuel ansøgning om godkendelse vil naturligvis ske under skyldig hensyntagen til de forpligtelser, vi har i EF.

[Energiministeren]

Lad mig sluttelig tilføje, at den med lovforslaget rejste problematik, så vidt jeg kan se, ikke har noget som helst med selve kernekraftproblematikken at gøre, men alene i realiteten vedrører samfundets muligheder for indsende med og styring af elforsyningen.

Jeg kan med det, jeg her har sagt, afslutningsvis sige, at vi ikke fra regeringens side kan støtte lovforslaget.

Ervin Jensen (S):

Det foreliggende lovforslag fra det konservative folkeparti og partiet venstre har til formål at indskrænke elforsyningslovens bestemmelser om, at alle anlægsarbejder i nye elforsyningsanlæg skal godkendes af energiministeren. Den foreslåede ændring går ud på, at der i § 5, stk. 1, nr. 5, indføres »her i landet«. En gennemførelse af det foreliggende lovforslag har til formål at give elselskaberne mulighed for at foretage investeringer i udenlandske kraftværker, og egentlig har kun investering i a-kraftværker interesse. Det kunne man fra forslagsstillernes side lige så godt have sagt ligeud.

Konkret er baggrunden vel Elsams forespørgsel om deltagelse i a-kraftværket i Brokdorf i Vesttyskland. Under et møde mellem repræsentanter for Elsam og energiministeren meddelte ministeren, at han ikke ville give tilladelse til, at Elsam investerede i Brokdorfværket, fordi proceduren om anvendelse af kernekraft endnu ikke er afsluttet. Det er vi enige i i den socialdemokratiske folketingsgruppe. Vi mener, at der endnu ikke er skabt en betryggende afklaring omkring anvendelsen af a-kraft. Inden en afgørelse træffes ved en folkeafstemning, må vi have belyst affaldsproblemerne samt sikkerheds- og miljøspørgsmålene yderligere. Disse forhold er endnu ikke afklaret nok, og derfor kan det efter vores opfattelse ikke være rimeligt, at det ad bagdøren forsøges at gøre elforsyning direkte afhængig af kernekraft.

I øvrigt finder vi fortsat, at elforsyningslovens bestemmelser om koncession og godkendelse af anlægsarbejder er rimelige og rigtige. Efter vor opfattelse må elforsyningselskaberne ikke udvikle sig til at være en stat i staten på det energipolitiske område. Der må derfor være en sammenhæng i vor energipolitik, hvor staten forestår den overordnede styring, og hvor elproducenterne er

en af strengene i den flerstrengede energipolitik.

I den forbindelse ønsker vi at understrege betydningen af at få alle kommuner placeret således i elsektoren, at de også afspejler de forbrugerinteresser, som kommunerne naturligt repræsenterer. Det er i denne forbindelse værdt at understrege betydningen af det initiativ, som Kommunernes Landsforening har igangsat for at klarlægge den direkte kommunale indflydelse i elværkerne. Der er ingen tvivl om, at vi senere kommer til at drøfte dette spørgsmål her i folketinget. Vi mener dog ikke, at det forslag, som vi nu har til behandling, skal bruges hertil, og vi kan derfor ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Ivar Hansen (V):

Det lovforslag, som venstre og det konservative folkeparti her har fremsat, har naturligvis sit udspring i den offentlige debat, der var i efteråret, på baggrund af spørgsmålet om, hvorvidt danske kraftværker, eksempelvis Elsam, med hjemmel i gældende lovgivning kan investere direkte i udenlandske kernekraftværker, og som ministeren allerede har nævnt det, var Brokdorf jo den direkte anledning hertil.

Vi har stillet os uforstående over for, at ministeren kunne bruge elforsyningsloven som argumentation for at sige nej til et sådant ønske. Man kan meget vel forstå, hvis der var og er et ønske hos danske kraftværker og i Elsam eller i elforsyningskredse om at have en sådan mulighed. Der er ingen tvivl om, at en sådan mulighed ville øge forsyningsikkerheden, og med de prisrelationer, der i øvrigt er mellem el fremstillet på kernekraftværker og på mere traditionelt fyrede kulkraftværker og kraftværker fyret med olie, kan enhver se, at det også ville være en disposition, som kunne være med til at billiggøre vores elforsyning. Så meget desto mere nedslående er det, at ministeren og regeringen har stillet sig så afvisende heroverfor.

Jeg må i den forbindelse sige, at de svar, vi har modtaget i folketingets energiudvalg fra ministeren, og den udtalelse, som ministeren har indhentet fra justitsministeriets lovkontor, efter min opfattelse må siges ikke ligefrem at imponere ved at være krystalklare. Også af den grund synes vi, at det er ri-

[Ivar Hansen]

meligt at få skabt klare linjer ved en ændring af elforsyningsloven, således at der i hvert fald ikke fremtidig kan herske nogen tvivl.

Man kan i høj grad rejse det spørgsmål, om ministerens og regeringens holdning i denne sag er i overensstemmelse med vores relationer til EF, de forpligtelser, vi har i henhold til Euratom-samarbejdet. Jeg ved ikke, hvordan den kommissær i EF, som har energi som sit ansvarsområde, vurderer den danske holdning til dette spørgsmål, som i høj grad har noget at gøre med fri bevægelighed af arbejdskraft over grænserne mellem EF-landene og dermed har noget at gøre med at øge energiforsyningsikkerheden inden for EF.

Ministeren siger, at det stiller sig anderledes, når det drejer sig om internationale aftaler med os som deltagere med hensyn til køb af elektricitet. Ja men er det ikke også noget, som kunne være med til – hvis man skulle gå ind på ministerens argumentation – at svække den danske elforsynings styring? Man kunne da godt have den opfattelse, hvis man gik ud fra ministerens udgangspunkt.

Jeg ved i øvrigt ikke, hvordan ministerens indstilling er, hvis vi fra dansk side, enten fra statens side eller fra kraftværkernes side, måtte ønske at investere i og blive medejere af eksempelvis kulminedrift. Jeg har en vis erindring om, at der også har været debat om det aspekt.

Jeg må altså sige, at efter vores opfattelse ville det være overordentlig nyttigt ud fra den argumentation, jeg her har nævnt, at få denne klargøring af elforsyningsloven, og derfor håber jeg, at vi hurtigt kan vinde flertal for det lovforslag, vi her har fremsat. Det opfordrer vi til.

Maisted (FP):

Fremskridtspartiet kan støtte det forslag, der er fremsat af konservative og venstre, og det kan vi selvfølgelig, fordi vi adskillige gange har kritiseret venstre for, at de er hoppet på limpinden, da de stemte for denne elforsyningslov.

Jeg synes nok, at det er en interessant argumentation, socialdemokratiet fremfører her, at når det drejer sig om anlægsudgifter til kernekraft, så må man ikke være med, men når det drejer sig om køb af el fra kernekraftværker, så må man gerne være med.

Der er ikke megen logik i det, og der er slet ingen logik i at henvise til, at det er, fordi vi ikke her i landet har fået afklaret vor stilling til opførelse af kernekraftværker, for vi er jo hverken ansvarlige for opførelse af værkerne eller for deponering af affaldet, fordi Elsam eventuelt har en andel i et tysk kernekraftværk.

Vi mener, at socialdemokratiet er yderst overfølsomt, og at det er ude på overdrevet. Der er ingen tekniske argumenter overhovedet for at sige nej til kernekraft. Og så skal man på en eller anden måde dække over den splittelse, der er i socialdemokratiet, og som er af følelsesmæssig karakter og intet har med sund fornuft at gøre. Endelig er vi selvfølgelig imod socialdemokratiets holdning, at alt skal styres fra oven af. Vi støtter lovforslaget.

Kalnæs (SF):

Jeg vil gerne starte med at sige, at fra SFs side mener vi ikke, at den elforsyningslov og den elforsyning, vi har, i det hele taget er tilfredsstillende. Vi mener, at det er meget forkert, at den ikke er inde under en almindelig politisk kontrol.

Det er sådan, at i mange tilfælde styres elværkerne af repræsentantskaber og ledelser, som ikke er valgt ved almindelig valgret, hvad vi jo ellers har som princip, når vi skal vælge forsamlinger, der skal styre ting, som har stor indflydelse på samfundet og offentlige institutioner. Det viser sig ved, at i mange områder er det kun grundejere, der har stemmeret, når det drejer sig om elforsyningen, og i andre områder af landet har enkelte kommuner en meget dominerende stilling, og det mener vi er helt utilfredsstillende. Derfor er det vores holdning, at samfundet skal have større indflydelse på elværkernes handlinger, og det vil sige, at vi i enhver henseende må være imod dette lovforslag, da det netop vil fjerne en del af samfundets indflydelse på de dispositioner, som elværkerne måtte have lyst til at foretage.

Det forekommer heller ikke rimeligt, at man vil pille et specielt område ud, sådan at man kan sige, at elværkerne er under samfundsmæssig kontrol, så længe det gælder investeringer her i landet, men når det er uden for landet, kan de gøre, fuldstændig som de vil.

[Kalmæs]

Ud fra disse betragtninger må vi være stærke modstandere af dette lovforslag, og vi kan bestemt ikke give tilslutning til det.

Lone Dybkjær (RV):

Det radikale venstre går imod det foreliggende lovforslag. Vi finder, at der bør anvendes den samme procedure for anlægsudgifter her i landet og i udlandet. Jeg vil også godt understrege, fordi jeg synes, at bemærkningerne til lovforslaget giver anledning til tvivl om det, at det ikke har noget at gøre med elselskabernes udveksling af energi i al almindelighed. Jeg kan godt være enig eller uenig med hr. Ivar Hansen i, at man kunne sige, at det har noget med samfundsstyring og indflydelse at gøre, at elselskaberne har en energiudveksling. Det kan da godt være, at det er noget, man på et eller andet tidspunkt skal drøfte, sådan at man rent faktisk ser, hvilken sikkerhed Danmark har, når det drejer sig om elforsyning.

Jeg vil godt til sidst sige – jeg skal ikke her tage en almindelig diskussion om elforsyningsloven op – at vi finder fra det radikale venstres side, at vi bliver nødt til at kigge på, hvordan elselskaberne i det hele taget styres, og se på, om man ikke kan få en højere grad af reel forbrugerindflydelse i elselskaberne.

Birgith Mogensen (CD):

CD er sympatisk indstillet over for denne elforsyningslovændring. Vor energipolitik er fortsat, at vi må spille på alle de strenge, instrumentet har. Det gælder forsyningsikkerhed, men det gælder også at kunne erhverve vor energiforsyning billigt muligt. CD vil behandle denne lovændring positivt i udvalget.

Waldorff (VS):

Man kan sådan set sige, at VS burde kunne støtte sådan et pænt og nydeligt forslag om at investere dér, hvor det giver billig energi og større forsyningsikkerhed, for alle og enhver ved, også selv om de ikke siger det, at hvis det drejer sig om billig energi og større forsyningsikkerhed, så er det i hvert fald ikke atomkraft, der kan blive tale om at investere i.

Når vi alligevel ikke kan støtte dette lovforslag, så er det, fordi tilladelse til at investere i atomkraftværker må betragtes som en

omgåelse af løftet om, at spørgsmålet om atomkraft skal afgøres ved en folkeafstemning. Det er selvfølgelig uacceptabelt, at elværkerne, før det spørgsmål bliver afgjort, begynder at investere i udlandet. Dertil kommer, at vi da nødvendig vil risikere, hvis det nu alligevel lykkes at få sådan nogle investeringer igennem, at de danske elforbrugere skal betale for en energi, som bliver langt dyrere, end man har forudsat på investeringstidspunktet, og som man aldrig rigtig kan være sikker på hvor længe man har, for sådan noget har det med at bryde sammen hele tiden.

Dertil kommer som det andet hovedpunkt, at vi ikke er interesserede i at støtte investeringer, som betyder, at elværkerne bliver en stadig større magtfaktor. I forvejen er det et stort problem, at det er svært at føre en bare rimelig demokratisk kontrol med elværkerne. Der ligger altså også nogle politiske interesser, hvor vi må sige, at vores går i den modsatte retning, nemlig at forsøge på at begrænse den betydelige økonomiske magt, som elværkerne har fået opbygget.

Poul H. Møller (KrF):

Kristeligt folkeparti anser dette lovforslag som et forsøg på ad bagdøren at indføre atomkraft i vort land. Indtil dato har der jo været et flertal imod indførelse af atomkraft, før sikkerheden, såvel hvad driften som hvad affaldsproblemerne angår, er tilfredsstillende.

Derfor mener vi ikke, at vi kan gå med til dette lovforslag. Det ville være lidt af en dobbeltmoral, hvis vi ikke selv tør løbe en risiko med hensyn til atomkraftværkers drift, at vi så lod andre løbe denne risiko, men godt ville nyde det gode at kunne trække energien fra et tysk kraftværk op til vort land og benytte den. Vi er i kristeligt folkeparti imod lovforslaget af de nævnte grunde.

Mølgaard (DR):

Dette lovforslag fra de konservative kan egentlig godt tage sig ganske pussenuddet pænt ud. Hvad skade skulle det dog kunne gøre, at elværkerne, som arbejder hen over grænserne, også investerer på ejerforholdsbasis ved aktieanparter i kraftværker i udlandet? Der samarbejdes jo til gensidig fordel i vid udstrækning i forvejen.

[Mølgaard]

Et flertal i retsforbundets gruppe betragter imidlertid forslaget som dårligt, idet vi ikke kan tro, at forslagets gennemførelse reelt vil indebære øget forsyningssikkerhed. Havde dette været tilfældet, så ville forslaget bidrage til opfyldelse af en målsætning, som vi i retsforbundet lægger overordentlig stor vægt på. Men lad os lige holde fast ved, at problemer med forsyningssikkerhed er og bliver isolerede krisetidspænomener. Under en eventuel global energiforsyningskrise, opstået på et vilkårligt grundlag, vil alle lande af simpel selvopholdelsesdrift søge at hytte sig selv for at overleve. Dansk mejdejerskab i udenlandske kraftværker i sådanne situationer kan godt blive fuldstændig uden betydning for, hvor elektriciteten strømmer hen. Det kan meget vel tænkes aldeles uafhængigt af, om der er tale om socialistisk, konservativt eller liberalt ledede stater, for i krisituationer lægger man sådanne ledelsesprincipper og politiske principper til side. Det er nøjagtig som i historien om mandskabet i redningsbåden, som uafhængigt af, om de var VSere, venstrefolk, Gentoftekonserverne eller hvad som helst andet, gemte den indbyrdes strid, så længe de var ude på det dybe vand, og i fællig koncentrerede sig om at ro i land. Når stranden var nået, kunne uenigheden få lov til at udfolde sig. I en krisituation vil alle lande hytte deres interesser.

Vi risikerer altså, hvis danske elforbrugere tvangsindlægges til at være med til at bygge kraftværker i udlandet, at dette udland i en krisituation bogstaveligt taget tager strøm på os. Altså får vi skærpet forsyningskrise i Danmark, men giver nok lidt ekstra varme til dette udland ved at gennemføre dette lovforslag, som jo uvægerlig, hvis det bruges, vil indebære mindre kraftværkskapacitet opført her i landet end ellers. Med andre ord: vi får øget forsyningsusikkerhed fremfor forsyningssikkerhed, som forslaget angiver at skulle tilsigte.

Er denne målsætning alvorligt ment, må jeg tillade mig at bede forslagsstillerne og andre om at overveje dette forhold overordentlig nøje og i konsekvens deraf tage forslaget tilbage.

Nu har der jo i dag blandt ordførerne været delte meninger om, hvorvidt dette lovforslag skal berede vejen for opførelse af a-kraftværker, om det er et såkaldt salamitaktisk forslag, der skive for skive skal få os

bragt frem til a-kraftværker her i landet. Man kan godt forestille sig taktikken komme til udfoldelse, for har vi først investeret i a-kraft i udlandet, bør vi vel anstændigvis også acceptere den herhjemme. Om denne taktik er en væsentlig drivkraft for forslagsstillerne, finder jeg det uinteressant her at føre en diskussion om, men lad mig for alle tilfældes skyld sige, at spørgsmålet om a-kraft eller ej bør afgøres på et regulært grundlag. Afgørelsen herom bør ikke træffes som resultat af en snedig taktisk manøvre gennemført via et tilsyneladende uskyldigt udseende lovforslag, hvis resultat i øvrigt vil være det stik modsatte af, hvad man angiver vedrørende forsyningssikkerheden.

Niels Anker Kofoed (V):

Jeg ved ikke, om dette lovforslag er overflødigt, men jeg har i hvert fald på fornemmelsen, at forslaget er fremsat, fordi regeringen går og tror, at den kan forbyde Elsam at investere i et kernekraftværk i udlandet. Jeg tror ikke, regeringen har juridisk baggrund for at gøre det, for den danske regering har i 1973 underskrevet Euratomtraktaten, og dér står i artikel 97:

»Ingen i nationaliteten begrundet restriktion kan gøres gældende over for nogen offentligtretlig eller privatretlig juridisk eller fysisk person, som hører under en medlemsstats jurisdiktion, og som ønsker at deltage i opførelsen af atomanlæg af videnskabelig eller industriel karakter inden for Fællesskabet.«

Artikel 97 siger klart, at den danske regering har intet lovgrundlag, selv om man henholder sig til elforsyningsloven, som er lavet i 1974. Den elforsyningslov kan ikke forhindre et elkraftselskab i at deltage i en investering i et kraftværk i udlandet.

Derfor vil jeg spørge ministeren: ville ministeren forhindre – eller ikke give tilladelse til – et anlæg, hvis det havde været et konventionelt kraftværk, man havde lavet, f. eks. i Brokdorf? Ville regeringen så være sindet at sige nej til det?

Elforsyningslovens fornemste opgave var, at man skulle forhindre, at der blev lavet overinvesteringer, således at forbrugerne forsyningsmæssigt og på anden måde kunne få den billigste strøm. Det var formålet med elforsyningsloven. Regeringen kan ikke hol-

[Niels Anker Koføed]

de elforsyningsloven, hvis det viser sig, at Elsam kan investere i et kraftanlæg i Holsten, som giver de danske forbrugere billigere strøm. Det har ikke været meningen med elforsyningsloven, at man skulle forhindre forbrugerne i at få billig strøm.

Jeg forstår godt, hvorfor det konservative folkeparti og venstre rejser denne sag med lovforslaget, men det rigtigste havde været, om man havde fået den Europæiske Domstol til at afsige en kendelse om, hvorvidt den danske regering har lovhjemmel til at bruge en dansk lov til at forhindre et kraftværks opbygning i Holsten. Efter min opfattelse kan man ikke gøre det, og jeg mener ikke, det kan være i den danske nations interesse at gå imod traktater, man selv har skrevet under på.

Jeg ved godt, at der er kommet en anden holdning til kernekraft fra 1973 og til nu, men de traktater, man har indgået, kan den danske regering ikke ensidigt ophæve. Man kan nok ensidigt ophæve andre aftaler, som man laver hertillands, men de internationale aftaler kan man i hvert fald ikke ensidigt ophæve.

Må jeg gentage spørgsmålet: ville den danske energiminister forbyde Elsam at deltage i et kraftværksbyggeri syd for grænsen, hvis det var af konventionel karakter? Det er det, det drejer sig om. Jeg kan ikke se, at man kan sætte sig ud over Euratomtraktatens artikel 97, som regeringen prøver, og ud fra de forudsætninger er dette lovforslag for så vidt overflødigt, for regeringen skal overholde de traktater, man selv har underskrevet.

Annelise Gotfredsen (KF):

De ændringer i elforsyningsloven, som er foreslået af venstre og konservative i det lovforslag, vi nu behandler, må ses i lyset af vore energiproblemer, som jo endnu ikke har fundet deres løsning.

Det er i grunden såre enkelt. Hvis et el-selskab har mulighed for ved aftale med udlandet at skaffe sine kunder en billig strømfor- syning, bør det naturligvis kunne sige ja, og samfundet bør sige tak til. En sådan aftale har Elkraft haft i Danmark i en årrække, og en sådan aftale har været på tale over for Elsam i det jysk-fynske område. Den almindelige forbruger, som jo må imødesee en real-lønsnedgang, vil have stor glæde af dette, og

hvorfor i alverden skulle brugerne i Elsam-området stilles ringere end de brugere, der har nydt godt af en sådan ordning i det østlige Danmark? Også for industrien, hvor procesenergi udgør en stor del af produktions- omkostningerne, vil det være væsentligt, at man søger at skaffe sig billig energi.

Den stabilitet, som vi hidtil har haft i el- priserne, er nu afløst af betydelige prisstigninger, også selv om vi fyrer med kul som aldrig før. Sådanne aftaler, som har været på tale, vil bidrage til at øge den forsyningssik- kerhed, som ellers i øvrigt tillægges så stor vægt i energidebatten. Men disse argumenter betyder altså i denne sammenhæng ikke noget for ministeren, og med elforsyningsloven i hånden mener ministeren at kunne hindre sådanne aftaler.

Man har anvendt det besynderlige argu- ment, at ved aftaler om investeringer i eller om køb på anden måde af el fra et kerne- kraftværk i udlandet indfører man a-kraft ad bagvejen. Den socialdemokratiske ordfører kom meget ind på dette argument, selv om ministeren siger, at det altså ikke betyder noget for ham. Det fremgår altså, at dette trods alt i den socialdemokratiske gruppe må have været et overvejende argument for at gå imod dette lovforslag.

Det er ingen hemmelighed, at vi ønsker kernekraft i Danmark, og beslutningen ser vi naturligvis truffet jo før jo hellere, det står vi da ganske ved, men ved denne ændring af elforsyningsloven har vi ikke ønsket på no- gen måde at provokere regeringen, og vi har ikke forsøgt at pille ved den gældende god- kendelsesprocedure for dispositioner her i landet. De foreslåede ændringer, der skal give elværkerne friere hænder til at indgå en god handel, gælder kun transaktioner med udlandet, og der er ingen bund i en henvis- ning til de traditionelle argumenter mod a- kraftværker om sikkerhed og affald, som mi- nisteren plejer at føre i marken, når det dre- jer sig om a-kraftværker her i landet.

Der er heller ingen bund i synspunkterne, som ministeren har gjort gældende, hvorefter en import af el kan komme i strid med den generelle energiplanlægning. Dette kan, som det også er blevet nævnt, med lige så stor kraft gøres gældende over for almindeligt køb, og det er jo ikke noget, man har anført i den forbindelse. I fremtidens Danmark, hvor man trods alt håber på fornyet vækst i

[Annelise Gottfredsen]

økonomien, vil der være behov for billig el – især da kraftvarmeudbygningen ikke kan anvendes ved elforsyning i en del af landet – og jeg er overbevist om, at elværkerne vil forstå at indpasse denne forsyning i den almindelige energiplanlægning.

Det er i grunden mageløst, og man må undre sig over den ansvarsløshed, der i denne sag har været lagt for dagen fra regeringen. Vi må ikke få kernekraft. Der bliver voksende problemer med at skaffe kul; leverancerne fra Sovjet og Polen er usikre, og samtidig går regeringens politik ud på at stoppe kul fra Sydafrika. Og nu må vi altså heller ikke skaffe os billige indkøb af strøm fra udlandet, hvis strømmen tilfældigvis kommer direkte fra et kernekraftværk, medmindre strømmen altså kommer i en cocktailblanding, også selv om denne strøm i højere og højere grad, måske udelukkende, vil komme fra et kernekraftværk, således som man må forudse det vil ske ved elproduktion fra Sverige. Det er naturligvis ganske urimeligt, og vi mener ikke, at dette kan udledes af elforsyningsloven.

Det er rimeligvis også i strid med international ret, som hr. Niels Anker Kofoed har gjort det udmærket gældende nu. Jeg mener som hr. Ivar Hansen, at lovkontoret har udtalt sig kryptisk. Jeg finder, at vi har gjort rigtigt i at forsøge at skære igennem med dette lovforslag og skaffe fornuftige muligheder for elværkerne.

Jeg vil gerne takke de ordførere, der har givet tilslutning til lovforslaget. Jeg forstår, at endog hr. Waldorff i og for sig mener, det er en rigtig idé, at man skal kunne handle på denne måde, men hr. Waldorff fører også spørgsmålet om indførelse af a-kraft ad bagvejen ind i diskussionen. Det har også andre ordførere gjort.

Det er egentlig vældig interessant, for hvis det er det, der er baggrunden for at sige nej til denne lovgivning, så burde man – hvis man ikke ønsker at tilkendegive, at man faktisk har sagt nej til at indføre kernekraft – jo før jo hellere komme i gang med den folkeafstemning om a-kraften, som man har sagt at man ville lægge op til.

Som sagt finder jeg, at dette lovforslag kan skære igennem og fritage elværkerne for den byrde, det er at være usikker på, hvornår de må, og hvornår de ikke må. Der er ikke engang alene tale om at investere, så der

kommer et ejerforhold i stand, også andre former for deltagelse i kraftforsyningen fra udlandet har været på tale, en art forudbetaling mod senere betaling tilbage i strøm. Det er aldeles urimeligt og aldeles uforståeligt for den enkelte bruger, at man ikke må foretage en sådan disposition, og allermost uforståeligt må det være for den jyske bruger i det store Elsamområde, som har set, at man på udmærket måde har kunnet gøre dette i det østlige område.

Ole Bernt Henriksen (KF):

Jeg har mærket mig formandens bemærkninger i fjernsynet forleden dag om, at det nok var festligere, hvis vi talte uden manuskript. Jeg skal prøve at efterleve det.

Jeg ville godt spørge ministeren om noget. Vi har jo haft fat i denne sag både i markedsudvalget og nu i folketetinget, og det er vel ganske øjensynligt, at der er en betydelig tvivl om, hvorvidt ministerens afgørelse er lovlig. Den tvivl gav hr. Niels Anker Kofoed ord for et øjeblik siden. Jeg er sikker på, at ministeren ikke bryder sig om at leve i tvivl om, hvorvidt ministerens afgørelser er rigtige. Jeg ved, ministeren er en lovlydig minister, en lovlydig borger i samfundet. Derfor vil jeg gerne spørge ministeren: vil ministeren medvirke til, at vi får en præjudiciel dom fra den Europæiske Domstol i denne sag? Det kunne gøres ved, at der blev anlagt sag ved dansk ret, og at den danske ret derefter bad den Europæiske Domstol om en præjudiciel afgørelse. Skulle vi ikke se at få sådan en?

Energiministeren (Poul Nielson):

Først til hr. Niels Anker Kofoed, som spørger, om regeringens holdning til den forhånds- eller underhåndshenvendelse, der var fra Elsam, ville have været anderledes, hvis det var et konventionelt kraftværk, altså ikke et kernekraftværk. Svaret er helt klart uden nogen om helst krummelurer, at det ville ikke gøre nogen som helst forskel. Det er ellers styresystem som sådant, der nødvendiggør en samlet behandling af investeringer, udbygningsforpligtelser og binding af de investeringsmidler, som skaffes via det samme system med de prisregler, der er på specielt elområdet. Der er mulighed for opbygning af investeringskapital, der specielt er sikret for elområdet. Disse ting afbalancerer hinanden.

[Energiministeren]

Det ene er en forudsætning for det andet. Det er sagens kerne. Der er ikke for fem flade øre kernekraftindhold som sådant i det.

Men hertil kommer, at sagen også må vurderes politisk. Det er hele tiden gjort klart fra min side, at der er tale om, at det er elforsyningslovens styringssystem som sådant, der vil blive omgået, hvis denne situation ikke var omfattet af tilladelserne. Men derudover vil der rent politisk vurderet givetvis rejse sig en ualmindelig stærkt forståelig debat om, at det er en omgåelse, hvis man laver investeringer eller investeringslignende binding af de midler, der er skabt i vores prissystem på elområdet, hvis det drejer sig om et kernekraftværk. Det ville politisk, folkeligt kunne siges at være en omgåelse af, at vi i Danmark har besluttet, at den afgørelse skal træffes ved en folkeafstemning. Men det er en bredere vurdering. Selve spørgsmålet om ellovens styringssystem som sådant er det, man afgør sagen på som sådan. Derfor er svaret, som det er givet her.

Der er overhovedet ikke tale om en i nationalitet begrundet restriktion som sådan. Der er tale om, at vi i Danmark har et samlet system, som dels muliggør, som jeg sagde, en finansieringsmæssig særstilling for elvirksomhederne, dels er et tilladelsessystem, der sikrer en samlet koordination af udbygningen.

Fru Annelise Gotfredsen nævnedes en række hensyn, der vel er bred enighed om i Danmark på energiområdet, med forsyningsikkerhed og mange andre ting, og konkludere, at disse hensyn betyder intet for energiministeren. Den konstatering er ikke noget, jeg behøver at argumentere særlig stærkt imod, men jeg skal da ikke undlade at sige, at den er en lille smule forkert.

Det har været fremhævet fra fru Annelise Gotfredsen, hr. Ole Bernt Henriksen og hr. Niels Anker Kofoed, at der skulle være tvivl om lovgrundlaget eller lovligheden af den holdning, regeringen har tilkendegivet over for Elsam. Det mener jeg altså ikke der er, og derfor er der for mig at se ikke baggrund for at gå længere ind i disse forskellige betragtninger. Man kan også sige, at selve den kendsgerning, at man fra forslagsstillernes side fremsætter et forslag om ændring af loven, vist er svar på spørgsmålet om, hvorvidt der var lovgrundlag eller ikke til at gøre det, regeringen har gjort. Jeg synes, spørgsmålet

allerede dermed er besvaret eller rettere sagt har besvaret sig selv.

Derfor vil jeg også svare hr. Ole Bernt Henriksen, at jeg ikke ser noget behov for en slags præjudicial domstolsafgørelse i denne sag.

Niels Anker Kofoed (V):

Jeg vil gerne takke ministeren for det udmærkede svar, men nu skal jeg se, om jeg har forstået det svar rigtigt. Ministeren siger, at han går ud fra elforsyningsloven, og det, man skal overvåge, er, om disse investeringer er af samfundsmæssigt rigtig karakter og forsvarlige. Det har ikke noget at gøre med, om det er et kernekraftværk eller et konventionelt kraftværk. Man havde givet tilladelse til det, hvis det havde været nødvendigt for den videre udbygning af elforsyningen i Danmark. Hvis det er rigtigt, så kan Elsam, hvis selskabet viser, at det er økonomisk forsvarligt for forbrugerne, og at det er nødvendigt for forsyningsikkerheden, få tilladelse til den investering, også selv om det drejer sig om et kernekraftværk. Det er jo det, ministeren står og siger. Ministeren står og siger, at hvis disse ting er i orden, så kan Elsam investere i dette værk, selv om det er et kernekraftværk. Deri er jeg helt enig med ministeren. Jeg takker for det udmærkede svar.

Mølgaard (DR):

Jeg kan ikke tilbageholde en bemærkning til hr. Ole Bernt Henriksen om, at jeg må finde det ganske overordentlig sørgeligt at høre en repræsentant for det konservative folkeparti her fra det danske folkestyres talerstol efterlyse en afgørelse fra De europæiske Fællesskabers domstol om, hvad der tjener det danske fædrelands vel bedst. Det er sørgeligt, at man ikke kan afgøre danske politiske sager uden at skulle angle efter en europæisk afgørelse for Danmark af, hvad der tjener os bedst. Det er jo argumentet fra konservativ side. Det konservative folkeparti er i fædrelandsinteressevaretagelse rigtignok gået tilbage i tidens løb.

Annelise Gotfredsen (KF):

Ministeren taler om, at jeg insinuerer, at ministeren aldrig tager hensyn til forsyningsikkerheden. Jeg nævnedes udtrykkeligt, at det var i denne sammenhæng, man tilsynela-

[Annelise Gotfredsen]

dende var mindre interesseret i den forsyningssikkerhed, der så givet ville komme, hvis man også havde mulighed for at skaffe sig strøm på den måde, som har været omtalt.

Ministeren siger, at der ligger en accept af, at loven gælder for disse forhold, i, at vi prøver at ændre lovgivningen. Det er jeg ikke enig i. Det modstykke, der kunne være, er jo eventuelle sagsanlæg, som man så ville rode private selskaber og andre selskaber ind i. Hvorfor i alverden skal man dog kaste bolden videre på denne måde? Det rimelige er at søge at skære igennem og få en fornuftig ændring af loven.

Jeg vil sige til hr. Mølgaard, at det er rart at høre – det sagde hr. Mølgaard i sit første indlæg – at der stadig væk findes enkelte liberale kræfter tilbage i retsforbundet, som ikke er enige i det synspunkt, hr. Mølgaard fremførte. Jeg finder det aldeles urimeligt at kritisere os for, at vi prøver at overholde internationale aftaler, som man frivilligt er gået ind i.

Energiministeren (Poul Nielson):

Først til fru Annelise Gotfredsen, som også i sit første indlæg udlægger regeringens tilkendegivelse af sine synspunkter i sagen over for Elsam, som om det hermed er klart, at vi ikke må skaffe os billig strøm købt fra a-kraftværker. Det er præcis den – efter alt, hvad jeg har kunnet se, ret bevidste – lidt forkerte fremstilling af sagen, som gav anledning til en mægtig diskussion, idet man opfattede det, som om regeringens standpunkt også udelukkede et normalt fortsat samarbejde med udveksling af strøm mellem Elsam og de tyske kraftværker, hvad enten det er kernekraftværker eller ej. Ja, vi nåede endda helt til Bornholm, som hr. Niels Anker Kofoed ved, men at nå så langt forudsatte også, at vi tabte forbindelsen til sagens indhold. Det ved hr. Niels Anker Kofoed også. Jeg har haft en hel del besvær med at få rettet på fremstillingen. Vi har ikke afvist muligheden for aftaler mellem Elsam og det nordtyske elselvskab om eludveksling på almindelig købsbasis, sådan som det hidtil er foregået. Det antyder fru Annelise Gotfredsen i et vist omfang, selv om jeg godt vil medgive, at fru Annelise Gotfredsen ikke var helt præcis på det punkt. Men for en sikkerheds skyld og i

betragtning af, på hvilken baggrund en del af debatten bevidst har været kørt, har jeg ikke villet undlade at nævne det her.

Der er tale om, at vi af hensyn til fordelene ved udveksling af strøm bestemt ønsker at fortsætte med det samarbejde, der er, men en binding af investeringsmidler eller en egentlig investering aktualiserer spørgsmålet om det samlede styringssystem gennemhulning eller ikke-gennemhulning.

Det bringer mig til at svare på hr. Niels Anker Kofoeds sidste spørgsmål. Han tager mit foregående svar og går et par skridt længere ad den vej, hr. Niels Anker Kofoed gerne vil, men det er ikke sikkert, at den vej er korrekt. Jeg mener, der bestemt er god grund til at se på § 4 i elforsyningsloven. Her har vi i ret bred enighed i folketinget stillet bestemte krav op, når det drejer sig om produktion, baseret på kernekraft, af strøm, bl. a. et krav om, at det skal være et enhedselskab, der skal være organiseret på en bestemt måde, som forudsætning for, at man kan få bevilling til produktion af kernekraftstrøm. Derfor ville der i givet fald i forbindelse med det af hr. Niels Anker Kofoed berørte skulle foretages overvejelser om, hvorvidt produktion her i landet eller i udlandet, men hvor danske elvirksomheder er involveret, skal være baseret på, at der skal være etableret et enhedselskab for så vidt angår den danske deltagelse, inden den deltagelse i kernekraftelproduktion vil kunne opnå godkendelse. Det er et hensyn, der er lagt ind i loven fra 1976, først og fremmest for at vi myndighedsmæssigt, kontrolmæssigt, sikkerhedsindsigtsmæssigt osv. kan have et enhedselskab, hvor ansvaret for driften er placeret. Det spørgsmål mener jeg ikke er helt afklaret. Jeg tør ikke og har ikke i denne sag turdet sige, at det skal være organiseret først, men det er oplagt, at da vi ikke har truffet principbeslutning, vil der aktualisere sig en diskussion om, hvorvidt også § 4 vil skulle være opfyldt, uanset om det er produktion i Danmark eller uden for Danmark af kernekraft.

Men allerede § 5's krav med hensyn til styringen af investeringerne, som skal samordnes, har været tilstrækkeligt grundlag til at gøre sådan, som vi har gjort i denne sag. Jeg nævner kun dette, fordi hr. Niels Anker Kofoed mente at kunne drage håndfaste konklusioner og gå et par skridt længere, end jeg mener sagen faktisk muliggør.

[Energiministeren]

Jeg vil erindre om, at det har været præciseret fra min side, at der ikke i forbindelse med henvendelsen fra Elsam har været forelagt nogen som helst godtgørelse af behovet for den udbygning på det tidspunkt, uden mulighed for kraftvarmeanvendelse af de 325 megawatt osv. Alle disse ting skal vurderes samlet i forbindelse med udbygningens gang.

(Kort bemærkning).

Niels Anker Kofoed (V):

Jeg vil endnu en gang takke ministeren, for selv om jeg kom lidt længere frem, end han gjorde, så kom han dog et meget langt stykke nærmere. Elsam kan altså uden nogen som helst problemer gå ind i det projekt. Det kan selskabet gøre, som ministeren siger, for dette projekt er ikke omfattet af elforsyningslovens bestemmelser med hensyn til enheden, for selskabet har ikke noget ejerforhold. Det er kun en investering, selskabet foretager, hvorved man får en billigørelse af strømmen. Som jeg fortolker ministerens besvarelse, er der ingen problemer. Hvis Elsam kommer med en ansøgning, så bliver regeringen nødt til at godkende den. Det synes jeg var det bedste, man fik ud af denne debat.

(Kort bemærkning).

Maisted (FP):

Ministerens og socialdemokratiets forsvar for, at man ikke må investere i a-kraft, men gerne købe strøm fra a-kraft, bliver altså mere og mere horribelt. Det er helt oplagt, at når vi køber strøm fra et svensk a-kraftværk, så er der en del af den købspris, der går til anlægsudgifter til svenske kernekraftværker. Det vil sige, at ministeren nu pludselig kommer i den klemme efter det svar, han har givet. Nu må vi altså ikke købe strøm, hvis den leveres fra svenske a-kraftværker, hvis en del af den købspris bruges som anlægsudgifter i f. eks. Forsmark 2 i Sverige. Jeg synes, det er en meget uheldig stilling, ministeren pludselig har anbragt sig selv i.

Jeg tror, man hellere skulle tone rent flag og sige rent ud, som det er, at man ønsker af politiske grunde overhovedet ikke at engagere sig i kernekraftværker i udlandet, men man vil altså gerne købe den strøm, som man får fra kernekraftværkerne, for det er der ikke rigtig nogen der lægger mærke til.

Det andet er sådan lidt mere følelsespræget og derfor politisk mere fælg for ministeren.

Ivar Hansen (V):

Ministeren var inde på i sit første svar, at det forhold, at venstre og konservative har fremsat dette lovforslag, var et bevis for i realiteten – det var vel det, ministeren mente – at man ikke med hjemmel i elforsyningsloven kan gå ind i projekter af den art. Vel, lad os bare gå så vidt som til at sige, at der måske er tvivl. Her er det, vi siger: lad os så få denne tvivl afklaret, når regeringen nu holder så stærkt på, at der ikke er en mulighed for dette projekt med baggrund i elforsyningsloven.

Efter at jeg har lyttet til ministerens indlæg, er jeg nået frem til den konklusion, at det skjold, ministeren dækker sig bag – eller den argumentation, man klynger sig til – er spørgsmålet om den økonomiske afhængighed. Man mister styringselementet i vores energiforsyningspolitik, i det øjeblik man lader danske elværker gå ind i et projekt af den art. Her siger jeg tak for de bemærkninger, der faldt fra fru Lone Dybkjær, som i og for sig gav mig ret i det synspunkt, jeg fremførte i mit første indlæg, hvor jeg pegede på det forhold, at ministeren beredvilligt siger ja til de selskaber, der ønsker at have produktionsaftaler og aftaler om køb af elektricitet. Det er klart, at det er et forhold, som i det lange løb vil give præcis de samme problemer i henseende til manglende styring og vel i og for sig også en form for afhængighed. Det kunne man i hvert fald meget let forestille sig. Derfor holder den argumentation ikke, hr. minister.

I øvrigt vil jeg godt slutte med at sige, at den diskussion, vi har ført her om det lovforslag, har igen været en diskussion, som desværre har været præget af, at der er en splittelse i regeringspartiet i spørgsmålet om kernekraft og udnyttelse af kernekraft i det danske samfund. Det er klart, det er et forhold, som giver en vanskelighed i enhver diskussion her i folketinget om sager af den art. Det er desværre en situation, som ikke lover godt for det at få truffet fornuftige beslutninger desangående her i folketinget i de kommende år. Men vi håber, at vi med yderligere spørgsmål og uddybning af tingene i energiudvalget kan få skabt forståelse for, at det

[Ivar Hansen]

forslag, vi her har fremsat, er det nødvendigt at få gennemført.

(Kort bemærkning).

Annelise Gotfredsen (KF):

Jeg ser også frem til at få uddybet mange af disse spørgsmål i energiudvalget. Ministeren prøver stadig at skyde mig i skoene, at der er noget tvivlsomt ved vores forslag, at vi prøver at få udvirket andre ting end det, vi egentlig siger, og at spørgsmålet om køb er uklart. Nej, det er ministerens syn på et almindeligt køb, der er uklart, for ministeren har også tilkendegivet, at den tidligere aftale, der gjaldt mellem Elkraft og Barsebäck, var noget, som ikke ville kunne godkendes i ministerens tid. Jeg har svært ved at se, at der er tale om nogen særlig form for binding i dette tilfælde, og derfor ville det være rart, om vi kunne få tilkendegivet fra ministerens side, hvordan et sådant køb skal se ud, for at man må gøre det. Må man have forudbetaling én måned, to måneder, tre måneder i forvejen? Det er noget, vi ser frem til at få redegjort for, og det kan vi vel få en redegørelse for i udvalget.

Endelig vil jeg lige spørge ministeren, om det ville være ønskeligt eventuelt med et sagsanlæg fra en af de parter, som følte, at man her var ude på noget, man måtte gøre, men som ministeren ikke ønskede, hvilket kunne give anledning til et sagsanlæg. Et sådant sagsanlæg til lettelse af forståelsen af loven ville jo lette meget for selskaberne, hvis det var ministerens ønske, at et sådant sagsanlæg kom i stand.

(Kort bemærkning).

Mølgaard (DR):

Jeg vil bare appellere til hr. Ivar Hansen fra venstre om, inden han kommer i gang med alt for skrækkert at håne regeringspartiet for uenighed vedrørende a-kraftsspørgsmålet, at Ivar Hansen da tager en konference med Venstres Ungdom vedrørende spørgsmålet. Det står trods alt bedre til i Danmarks liberale parti i henseende til stillingtagen til a-kraftsspørgsmålet, end hr. Ivar Hansens udsagn kunne give udtryk for.

Energiministeren (Poul Nielson):

Hr. Maisted anfører, at hvis der er en andel i den løbende pris, når man køber strøm,

som vedrører anlægsudgifterne, må man ikke gøre det, og samtidig anfører hr. Niels Anker Kofoed som sin konklusion af det, der har været drøftet her, at Elsam godt uden videre kan gå ind i noget sådant. Jeg synes, at den omstændighed, at medlemmer, som i øvrigt har været enige i deres stilling til lovforslaget, kommer frem til to så forskellige konklusioner, nogenlunde rimeligt illustrerer graden af klarhed i de to medlemmers indlæg.

Det er umuligt at lave et køb, hvor der i prisen ikke også indgår et element, der vedrører anlægsudgifterne, men det, som er det afgørende punkt – og det er også det, fru Annelise Gotfredsen er inde på – er, om der er en investeringslignende forskudsbetaling, hvor man binder de midler, som vores prissystem specielt giver mulighed for at opbygge i elsektoren, på tilsvarende måde, som hvis det var investeringer. Det er det afgørende.

Ellers har jeg ikke andet at sige om forholdet mellem investeringer og løbende betaling, end at det på lang sigt bliver det samme. Hvis vi laver lange aftaler om import, binder vi os jo også forsyningsmæssigt i en afhængighed, så der er da en interesse i, alt andet lige, at vi har et vist niveau af egenproduktion af strøm her i landet.

Jeg mener i øvrigt, at hr. Ivar Hansen havde en lidt forkert fortolkning af det, fru Lone Dybkjær sagde. Jeg har opfattet fru Lone Dybkjærs bemærkninger på den måde, at det ud over indseendet med investeringerne nok kan være rigtigt, at vi på et tidspunkt også ser nærmere på samfundets indsigt i den løbende aktivitet med hensyn til udvekslingen af strøm, og det synes jeg snarere trækker i modsat retning af den, hr. Ivar Hansen var ved at trække fru Lone Dybkjær hen i. Fru Annelise Gotfredsen spørger, om jeg mener, det var ønskeligt med sagsanlæg fra nogle af de berørte, og det må jo være Elsam. Jeg ved ikke, i hvilket omfang de konservative engagerer sig som en slags advokatafdeling for forskellige virksomheder, men om der er noget behov for et sagsanlæg, må jo være noget, som de pågældende selv vurderer; det er de vel nærmest til. Jeg har ikke forstået det sådan, at Elsams bestyrelse har ønsket at gå videre med sagen, men det er ikke noget, jeg skal blande mig i; hvis man vil lave en sag på denne sag, må vi jo se, hvad der sker, men jeg har bestemt ikke noget behov for

[Energiministeren]

det; jeg mener ikke, der er noget videre i den.

(Kort bemærkning).

Maisted (FP):

Jeg tror, ministeren har misforstået noget. Hverken hr. Niels Anker Kofoed eller jeg har forsøgt at fremkomme med et selvstændigt synspunkt vedrørende det, ministeren udlægger. Vi har måske snarere en forskellig opfattelse af det, ministeren har sagt, og det synes jeg der er god grund til at have. Jeg kan da godt forstå, at hr. Niels Anker Kofoed udlægger det på den måde, at socialdemokratiet har det synspunkt, at der en overordnet styring, og at ministeren derfor har sagt nej til Elsam til, at de måtte forsyne sig fra Tyskland, uanset om det var et kernekraftværk eller et traditionelt kraftværk. På den anden side har socialdemokratiet samtidig det synspunkt, at man af politiske grunde under alle omstændigheder vil sige nej til investeringer i kernekraft, men når en del af det køb, man foretager reelt fra kernekraftværker i Sverige og også i den kommende tid fra Tyskland, går til anlægsudgifter, er det, logikken halter. Så er det, som jeg sagde før, altså ikke et teknisk, men et politisk problem for socialdemokratiet. De har ikke fundet deres egne ben i denne sag, formentlig er det vel fifty-fifty i den socialdemokratiske gruppe, om man vil gå ind for kernekraftværker eller ej. Men i stedet for at indtage en klar holdning til tingene og se at få det afgjort ved en folkeafstemning vælger ministeren at give disse dødssyge forklaringer, der prøver på at dække alle synspunkter på én gang.

Lone Dybkjær (RV):

I anledning af de bemærkninger, der har været om tovtækkeri og min person, kan det måske være rigtigt, at jeg selv kommer med min udlægning af, hvad jeg mente, og jeg kan således fastslå, at ministerens fortolkning af det, jeg sagde, var korrekt.

I øvrigt synes jeg, at dette lovforslag efterhånden har fået, hvad det kan bære, selv en fredag eftermiddag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Enggaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til det energipolitiske udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning om ophævelse af de midlertidige hastighedsgrænser.

[Af Thorndahl (FP) m.fl.]

(Beslutningsforslag nr. B 33. Fremsat 5/11 80).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Energiministeren (Poul Nielson):

Det er regeringens vurdering, at den internationale olieforsyningssituation fortsat er så usikker, at bekendtgørelsen om de midlertidige hastighedsgrænser og også de andre to bekendtgørelser udstedt i medfør af lov om forsyningsmæssige foranstaltninger ikke kan ophæves. Vi har jo yderligere i efteråret fået forelagt justitsministerens forslag om ændring af de generelle hastighedsgrænser i færdselsloven, og hvis det forslag vedtages, vil de midlertidige grænser på denne måde blive gjort permanente.

På denne samlede baggrund, og ikke mindst fordi vi altså fortsat nødvendigvis må vurdere olieforsyningssituationen som værende uafklaret og usikker, mener vi ikke, der er behov for det forslag, der her førstebehandles, og regeringen vil ikke medvirke til dets gennemførelse.

Søren Hansen (S):

Socialdemokratiet er enig med ministeren i de bemærkninger, der er knyttet til forslaget fra fremskridtspartiet, og vi er glade for og tilfredse med, at regeringen har modstået det pres, som fremskridtspartiet igennem lange tider har øvet med det formål at få ophævet de midlertidige hastighedsgrænser.